

УДК 339.72

DOI: 10.31891/2307-5740-2020-288-6-31

ЗАБАШТАНСЬКИЙ М. М., РОГОВИЙ А. В., ДУБИНА М. В.

Національний університет «Чернігівська політехніка»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОРПОРАЦІЙ НА ОСНОВІ ОПТИМІЗАЦІЇ ЇХ ФІНАНСОВОЇ АРХІТЕКТУРИ

У статті проведено дослідження сутності фінансової архітектури корпорації, що реалізовано за допомогою використання методології контент-аналізу та ґрунтовного вивчення наукових підходів до розуміння цієї категорії. Зокрема, конкретизовано зміст категорії «фінансова архітектура корпорації», обґрунтовано важливість функціонування цих установ для національної економіки та їхню роль у забезпеченні економічної безпеки держави. У статті запропоновано авторський підхід до процесу побудови фінансової архітектури корпорацій, який направлено на врахування реальних фінансових можливостей їхнього стратегічного розвитку. Важливу увагу присвячено пізнанню особливостей формування належного рівня стійкості системи фінансово-економічної безпеки цих установ на основі трансформації системи їхньої фінансової архітектури. Такий аналіз дозволив розглянути різні типи кореляції між окресленими системами та описати їх сутність.

Ключові слова: державні фінанси, фінансова архітектура, фінансові відносини, трансформація фінансових відносин, архітектура фінансових відносин, фінансова безпека, економічна безпека, фінансово-економічна безпека підприємства.

ZABASHTANSKYI M., ROGOVYI A., DUBYNA M.

Chernihiv Polytechnic National University

ENSURING FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF CORPORATIONS BASED ON THE OPTIMIZATION OF THEIR FINANCIAL ARCHITECTURE

Within the article, the essence of the financial architecture of corporations is researched, which is carried out through the use of the methodology of the content-analysis and thorough the study of scientific approaches to understanding this category. In particular, the content of the category "financial architecture of corporations" is specified, which is proposed to be considered as a dynamic system of financial relations that arise within the functioning of joint, created on the basis of a combination of production, scientific and commercial interests enterprises, a set of elements that are interconnected by corresponding endogenous connections, which functions as a result of the influence of external and internal factors, and the purpose of its activities is to ensure the stable operation of economic entities in the long run, to increase their market value and to create conditions for increasing the efficiency of such entities.

In addition, the importance of the corporations' functioning for the national economy and their role in ensuring the economic security of the state are substantiated. Within the article, the author's approach to the process of building a financial architecture of corporations, which takes into considerations their actual financial capabilities for financial for strategic development, is proposed. Special attention is paid to the knowledge of the peculiarities of the appropriate level formation of the system stability of financial and economic security of these institutions on the basis of the transformation of their financial architecture system. In particular, within the article, the essence of financial and economic security of corporations is researched, existing concepts of the consideration of this category are analyzed, the importance of the formation of stable conditions of the corporations functioning from a standpoint of the formation of the favorable investment climate in the state is described. The peculiarities of the combinations of the financial architecture system of corporations and the system of their financial and economic security are considered. Two types of the correlation between the outlined systems are specified, namely: a financial infrastructure is a tool to ensure the appropriate level of financial security of corporations and financial and economic security is part, a separate component of the financial architecture of the corporation. The essence of these types of correlations are revealed within the article.

Keywords: public finance, financial architecture, financial relations, transformation of financial relations, architecture of financial relations, financial security, economic security, financial and economic security of the enterprise.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Активізація глобалізаційних процесів у світовій економіці протягом останніх років сформувала виклики та можливості для функціонування суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм. Використання спроможності оптимального поєднання матеріальних, трудових, інтелектуальних та фінансових ресурсів в умовах жорсткої конкурентної боротьби та трансформації фінансових відносин стало передумовою активного розвитку корпорацій. Значне поширення корпоративної форми господарювання спричинило існування надмірної залежності економік окремих країн від результативності функціонування цих суб'єктів господарювання та загалом глобальних трендів розвитку світової економіки. Така ситуація зумовлює об'єктивну необхідність у забезпеченні стійкого функціонування корпорацій, стабільного їхнього розвитку в умовах світової пандемії COVID-19 та інверсії циклічного розвитку. Відповідно, актуалізуються питання пошуку механізмів формування безпечного простору для їхньої роботи, нових підходів до управління їхніми фінансовими ресурсами. Це підвищує важливість адаптації до сучасних тенденцій глобального економічного розвитку системи фінансового менеджменту корпорацій, удосконалення їхньої фінансової архітектури.

Цілком логічно, що ті суб'єкти господарювання, які швидко та успішно зможуть адаптуватися до нових реалій ведення бізнесу, спроможні будуть підвищити ефективність функціонування та сформувати

необхідний рівень власної фінансової безпеки для стабільної роботи. Такий підхід дозволить сформувати умови для поступової зміни системи фінансового менеджменту цих суб'єктів господарювання для оптимізації їхньої фінансової архітектури. Окреслене дає підстави стверджувати про актуальність статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання забезпечення фінансово-економічної безпеки корпорацій є особливо актуальними на сьогодні, враховуючи швидкість зміни умов ведення бізнесу, нестабільність інституційного забезпечення, і знайшли своє відображення в наукових працях О. Амосова, О. Барановського, І. Бланка, Т. Бондарук, З. Варналія, Т. Васильєвої, В. Виговської, О. Кириленко, Л. Коваленко, Ю. Коваленко, В. Маргасової, О. Рожка, С. Онишко, С. Шкарлета та ін.

Дослідження сутності фінансової архітектури корпорацій, її трансформації в результаті впливу ендегенних та екзогенних чинників різної природи розглядаються в роботах М. Барклі, Н. Бичкова, Н. Виговської, А. Гриценка, М. Душак, І. Івашковської, М. Кужелева, С. Маєрса, А. Наконечної, А. Поддєрьогіна, К. Сміта, О. Терещенка, Н. Ткаченко, В. Федосова, І. Школьник та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття. Незважаючи на існування значних фундаментальних та прикладних досліджень, які присвячені вивченню особливостей забезпечення фінансово-економічної безпеки корпорацій, недостатньо розкритими залишаються питання впливу фінансової архітектури корпорацій на формування стійких умов їх функціонування.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретичних положень забезпечення фінансово-економічної безпеки корпорацій на основі трансформації їхньої фінансової архітектури.

Виклад основного матеріалу. Стрімка трансформація фінансових відносин, починаючи із самого початку зародження та розвитку товарно-грошових відносин, спричинила поступове виникнення і розвиток різноманітних організаційно-правових форм функціонування суб'єктів господарювання. Водночас обмеженість майнових та фінансових можливостей багатьох відокремлених суб'єктів господарювання, а також бажання розподілити можливі ризики зумовили доцільність об'єднання їхніх можливостей з метою подальшого здійснення спільної діяльності. Саме такі початкові об'єднання майнових і фінансових ресурсів відокремлених суб'єктів господарювання виступили прообразом сучасних корпорацій. Досить широкого розвитку тогочасні корпорації зазнали в часи Середньовіччя, що можна ототожнювати зі створенням торгових гільдій купців, які несли солідарну відповідальність за спільною діяльністю.

Проте, попри наявність значного історичного розвитку корпорацій, їх швидкому поширенню в усьому світі в останнє століття, теоретичні положення дослідження сутності цієї форми функціонування залишалися не достатньо розкритими. Тривалий час категорія «корпорація» розглядалася досить у спрощеному варіанті як об'єднання підприємців за професійною ознакою. Подальший розвиток фінансових відносин, а також деталізація і закріплення правових вимог до організації бізнесу спричинив поглиблення розуміння змісту та природи цієї категорії та визначення її сутності в законодавстві більшості країн. У Господарському кодексі України запропоновано таке трактування: «корпорацією є договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління корпорації» [1].

Функціонування корпорацій на території країни має дуальний характер для її економічного та соціального розвитку. Це твердження зумовлено певними факторами, які визначаються особливістю організації виробничих, фінансових і соціальних відносин корпорації. Враховуючи значну зацікавленість країни в забезпеченні максимального формування дохідної частини бюджету, найбільш економічно вигідним є наявність виробничих потужностей корпорації на території країни. Це створює додаткові робочі місця, сприяє залученню в країну новітніх інноваційних технологій і рішень, формує імпульс мультиплікативного розвитку національної економіки. Використання корпорацією ринків в країні лише для збуту власної продукції дестимулює розвиток реального сектору, оскільки регіональні суб'єкти господарювання здебільшого не мають можливості здійснювати цінову конкуренцію, що досить часто призводить до згорання їхньої діяльності або перепрофілювання виробництва. Безперечно, на початкових етапах споживачі отримують дешевшу продукцію, однак у майбутньому наявність практично монопольного становища корпорації може призводити до повного контролю ними відповідного сегмента ринку.

Наявність значної кількості учасників, а також розгалужена система контрагентів корпорацій зумовлюють складність організації її фінансових відносин, що передусім посилює увагу до площини формування фінансових ресурсів, забезпечення достатності капіталу та гарантування його окупності. Саме тому значна увага науковців та практиків у процесі дослідження особливостей організації фінансових відносин корпорацій приділяється саме аналізу процесу побудови їхньої фінансової архітектури. Цілком зрозуміло, що від якості її функціонування залежить також і стабільність роботи корпорацій, їхня фінансова безпека. Враховуючи окреслене, вважаємо за доцільне розглянути сутність дефініції «фінансова архітектура» та поглибити теоретичні положення її існування в межах корпорацій.

Отже, наприклад, на думку С. Маєрса, категорія «фінансова архітектура» за своїм змістом є більш широким поняттям, ніж корпоративний контроль чи корпоративне управління. Під фінансовою

архітектурою мається на увазі суцільний фінансовий дизайн бізнесу, який включає власність (концентровану чи розпорошену), організаційно-правову форму (корпорація чи товариство), стимули, способи фінансування та розподіл ризиків між інвесторами [2; 3].

М. Барклі та К. Сміт ототожнюють термін «фінансова архітектура» зі структурою фінансування і розглядають його в контексті залучення позикового капіталу. При цьому науковці доходять висновку, що основною детермінантою, яка визначає особливості фінансової архітектури корпорації, є її інвестиційні можливості [4]. На основі проведених досліджень автори зазначають, що компанії з вищим коефіцієнтом співвідношення ринкової до балансової вартості (компанії, які розвиваються) менше використовують позикового капіталу, ніж компанії з низьким коефіцієнтом. Проте, на наш погляд, сутність фінансової архітектури є більш ґрунтовною, і ця категорія відображає не лише відносини, що виникають у процесі реалізації інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, але й охоплює сфери кредитних відносин, формування власного капіталу та ін.

Досить цікавою є думка О. Лактіонової та А. Лук'яненко, які визначають фінансову архітектуру як динамічну систему взаємопов'язаних характеристик, що втілюють фундаментальні закономірності та визначають якісну своєрідність реалізації фінансової діяльності суб'єкта господарювання її ефективність та вплив на ринкову вартість бізнесу [5]. У свою чергу, В. Семенюк пропонує розглядати категорію «фінансової архітектури як інтегровану динамічну систему, що детермінує характер фінансових відносин корпорації на основі взаємодії та взаємозв'язку основних структурних компонентів, що формують її внутрішню будову та впливають на ефективність фінансової діяльності через фінансові рішення, які приймаються в корпорації». На думку В. Семенюк, у наведеному визначенні враховані основні характеристики та властивості, що притаманні фінансовій архітектурі корпорації [6].

Н. В. Бичкова у своїх дослідженнях обґрунтовує думку, що дефініція «фінансова архітектура корпорації» об'єднує сукупність взаємопов'язаних компонентів – структурних характеристик корпорації, таких як організаційно-правова форма, структура капіталу, структура власності, корпоративне управління, що визначають будову фінансів корпорації і виступають інструментом підвищення ефективності фінансової діяльності суб'єкта господарювання в контексті розробки відповідної фінансової політики, спрямовані на досягнення стратегічних цілей такої діяльності з урахуванням сукупності зовнішніх та внутрішніх чинників розвитку корпорації [7; 8]. Подібний підхід підтримує і Н. Виговська, яка зауважує, що «під фінансовою архітектурою корпорації слід розуміти систему впливу її суб'єктів (стейкхолдерів корпорації) на об'єкти (структуру капіталу, структуру власності та корпоративне управління), результатом чого є підвищення ефективності діяльності корпорації в довгостроковій перспективі» [9].

Враховуючи концептуальні підходи науковців до розгляду сутності фінансової архітектури, можна зауважити, що більшість учених, визначаючи зміст цієї категорії, використовують системний підхід як методологічну платформу для здійснення дослідження. Цілком поділяємо такий підхід і вважаємо, що фінансову архітектуру дійсно як окрему категорію варто розглядати як цілісне явище, як єдину, взаємопов'язану структуру елементів. Також зазначимо, що фінансова архітектура як економічна категорія має багатоаспектну сутність і характеризує фінансові відносини не лише на рівні окремих суб'єктів господарювання, але й відображає реальні процеси в межах макросистем, наприклад, фінансової системи, національної економіки. Таким чином, на наше переконання, фінансову архітектуру корпорації необхідно розглядати таким чином: фінансова архітектура корпорації – динамічна система фінансових відносин, які виникають у межах функціонування об'єднаних, створених на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, сукупність елементів, які пов'язані між собою відповідними ендогенними зв'язками, яка функціонує в результаті впливу зовнішніх та внутрішніх факторів, а метою її діяльності є забезпечення стабільної роботи суб'єктів господарювання в довгостроковій перспективі, підвищення їхньої ринкової вартості та формування умов для зростання ефективності роботи таких суб'єктів.

Процес побудови фінансової архітектури корпорації не може бути цілком унормований, оскільки визначається потенційними фінансовими можливостями цих суб'єктів господарювання та якістю стратегічного фінансового менеджменту її керівництва. Крім того, до складу корпорації може входити значна кількість різних підприємств, організацій, які мають власні системи фінансової архітектури та фінансового менеджменту. Саме тому фінансова архітектура корпорації являє собою виключно динамічну систему, оскільки постійно змінюється та розвивається в результаті впливу великої кількості чинників різної природи. Це й обумовлює важливість вчасного реагування на зовнішні загрози та використання потенційних можливостей, які виникають у результаті спільної діяльності. Відповідно й ефективність функціонування системи фінансової архітектури корпорації залежить від спроможності швидкої адаптації до процесів трансформації фінансових, економічних та соціальних чинників. На рис. 1 представлено модель побудови фінансової архітектури корпорації, використання якої дозволяє визначити роль процесів адаптації фінансової архітектури до ендогенних та екзогенних викликів у процесі формування фінансової стратегії цих суб'єктів господарювання.

Варто зазначити, що побудова оптимальної моделі системи фінансової архітектури є важливою складовою забезпечення стабільних умов функціонування корпорацій у довгостроковій перспективі. Саме

формування такої моделі дозволяє створити належний рівень фінансово-економічної безпеки цих підприємств. Проте на сьогодні в теоретичній та методологічній площині окреслені питання досліджені недостатньо. Саме тому проведемо аналіз взаємозв'язку між фінансовою архітектурою корпорацій та рівнем їх безпечного та стабільного функціонування в досить мінливому сучасному економічному просторі. Цілком погоджуємося з позицією О. Яременко, яка зауважує, що «фінансова безпека підприємства є стрижнем його економічної безпеки, оскільки забезпечує стійкість функціонування усієї економічної системи» [10]. Таким чином, спочатку конкретизуємо сутність категорії «фінансова безпека суб'єкта господарювання».

Рис. 1. Процес побудови фінансової архітектури корпорації*

* - розроблено авторами.

Проаналізуємо декілька концептуальних підходів до розгляду цієї дефініції:

1) *фінансова безпека підприємства* – це його здатність послаблювати, ухилятися, уникати небезпек та загроз зовнішнього і внутрішнього середовищ, що можуть спричинити фінансовий збиток, змінити структуру капіталу або примусово ліквідувати підприємство та захищати фінансові інтереси підприємства, забезпечувати рівноважний і стійкий фінансовий стан [10];

2) *фінансова безпека підприємства* – це захист від можливих фінансових витрат і попередження банкрутства підприємства, досягнення найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів. Саме цей вид безпеки є провідним і вирішальним, оскільки в ринкових умовах господарювання фінанси є двигуном будь-якої економічної системи [11];

3) *фінансова безпека підприємства* – кількісно і якісно детермінований рівень його фінансового стану, який забезпечує стабільний захист його пріоритетних збалансованих фінансових інтересів від ідентифікованих реальних та потенційних загроз зовнішнього і внутрішнього характеру, параметри якого визначаються на основі його фінансової філософії і створюють необхідні передумови фінансової підтримки його стійкого росту в нинішньому і перспективному періоді [12];

4) *фінансова безпека підприємства* – фінансове положення і фінансова стабільність, що спроможне забезпечити підприємству нормальний ефективний розвиток його діяльності [13];

5) *фінансова безпека підприємства* – стабільна та динамічна система забезпечення мікросистеми необхідним, раціонально сформованим обсягом фінансових ресурсів з метою попередження деструктивного впливу ризикових факторів внутрішньої і зовнішньої природи прояву та досягнення стратегічних цілей суб'єкта господарювання [14];

6) *фінансова безпека підприємства* – міра гармонізації в часі і просторі економічних інтересів підприємства з інтересами пов'язаних із ним суб'єктів зовнішнього середовища, що діють поза межами підприємства [15];

7) *фінансова безпека підприємства* – стан захищеності та забезпеченості бізнес-процесів, що сприяє запобіганню або попередженню внутрішніх та зовнішніх фінансових загроз та дозволяє забезпечити стабільне функціонування та розширене відтворення з мінімальними фінансовими втратами для підприємства [16].

Отже, аналіз наведених наукових концепцій розгляду сутності категорії «фінансова безпека підприємства» дозволяє зробити висновок, що цей вид безпеки варто також розглядати як окрему динамічну систему, яка пов'язана зі стабільним функціонуванням суб'єкта господарювання, наявністю внутрішніх резервів для протидії деструктивним змінам ендogenous та екзогенного впливу. Поняття фінансової безпеки підприємства є дуже багатоаспектним, але основною метою функціонування системи такої безпеки є забезпечення стабільних умов для ефективного розвитку підприємства, можливостей отримувати очікуваний обсяг прибутку, здійснювати власний розвиток та підвищувати власну вартість. При цьому рівень фінансової безпеки залежить від багатьох чинників насамперед внутрішньої дії. До їх числа варто насамперед віднести якість фінансового менеджменту та загальну ефективність здійснення корпоративного управління.

Представлені концепції розгляду фінансової безпеки підприємства свідчать, що в багатьох наукових роботах розглядаються окремі аспекти формування сприятливого та безпечного простору для розвитку підприємств. Така ситуація зумовлена об'єктивною неспроможністю провести ґрунтовні дослідження всіх аспектів формування системи фінансової безпеки підприємств. Особливого значення та масштабу окреслена система набуває у процесі формування умов стабільної взаємодії та функціонування корпорацій. Як уже зазначалося, враховуючи, що ці суб'єкти за своєю природою є досить структурно складними, то виникає і значна кількість внутрішніх чинників, які варто враховувати у процесі фінансового планування діяльності, розробки фінансової стратегії розвитку корпорацій.

Таким чином, визначивши сутність фінансової безпеки корпорацій, яку ми усвідомлено не розглядаємо як окрему економічну категорію, а розуміємо як складну систему забезпечення стабільного фінансового розвитку корпорацій, визначимо, яку роль відіграє фінансова архітектура цих установ у формуванні стабільних умов розвитку цих суб'єктів господарювання. На рис. 2 представлено концептуальну модель взаємодії між системою фінансової архітектури корпорації та системою її фінансової безпеки.

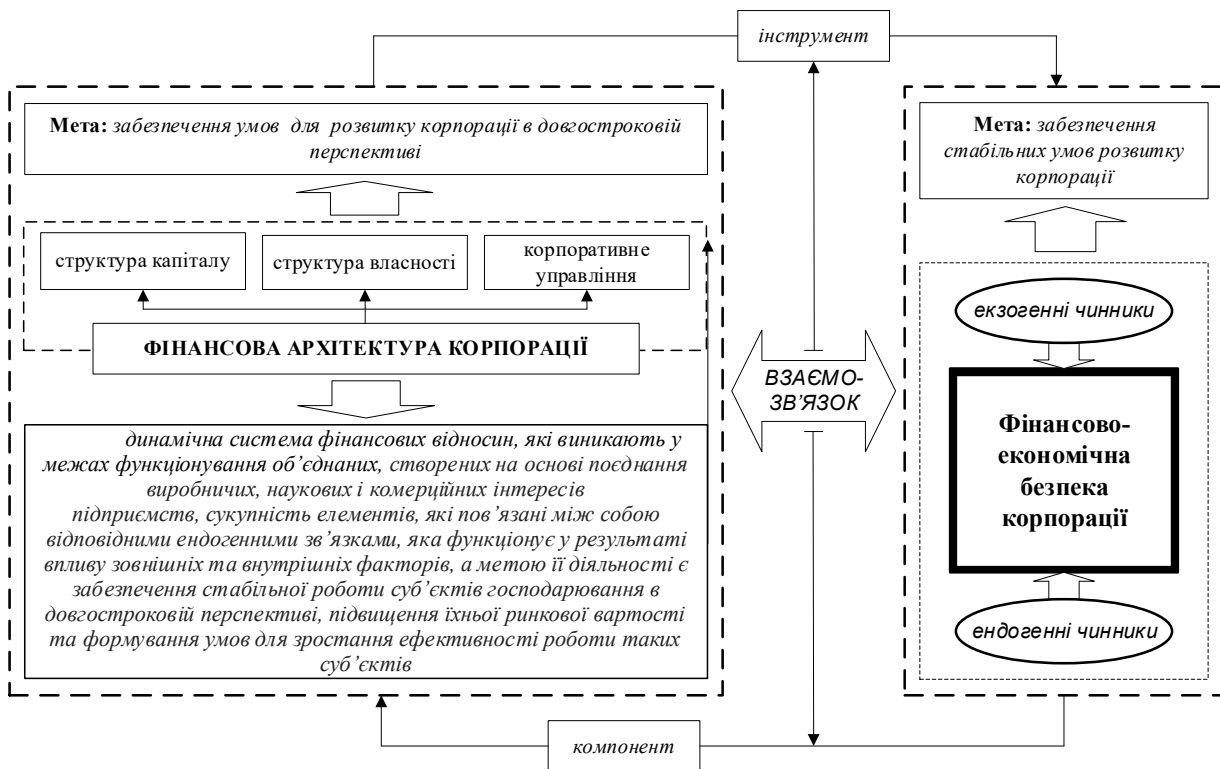

Рис. 2. Роль фінансової архітектури у забезпеченні фінансової безпеки корпорацій*

* - розроблено авторами з урахуванням [16-20].

Аналізуючи інформацію, що представлена на рис. 2, варто зауважити, що між фінансовою

архітектурою та фінансовою безпекою корпорацій є складний онтологічний взаємозв'язок. Його сутність можна пізнати шляхом виділення двох способів розгляду такої взаємодії:

1. *Фінансова інфраструктура є інструментом* для забезпечення належного рівня фінансової безпеки підприємств. Відповідно, впроваджуючи зміни у сфері корпоративного управління, підвищення якості фінансового менеджменту, керівництво корпорацій може сприяти формуванню більш безпечного та стабільного розвитку цих суб'єктів господарювання в подальшому. Відповідно, будь-які зміни в структурі капіталу, структурі власності можуть як позитивно, так і негативно впливати на економічну та фінансову стабільність функціонування підприємств. У такому аспекті оптимізація окреслених процесів дозволяє впроваджувати механізми стійкого розвитку корпорацій та підвищувати їх спроможність протидіяти зовнішнім та внутрішнім загрозам.

2. *Фінансово-економічна безпека є частиною, окремим компонентом* системи фінансової архітектури корпорації, оскільки її забезпечення пов'язано з формуванням сукупності відповідних фінансових відносин, що відбуваються між різними стейкхолдерами в межах таких суб'єктів господарювання. Таким чином, неможливо реалізувати заходи щодо формування стабільних умов для подальшого розвитку корпорації, не змінюючи її фінансову архітектуру, не покращуючи особливості функціонування їхнього фінансового механізму.

Отже, враховуючи вище окреслене, можна зауважити, що безпосередньо фінансова архітектура відіграє одну з ключових ролей у формуванні фінансово-економічної безпеки корпорацій. Саме тому зміна такої архітектури повинна відбуватися гармонійно відповідно до особливостей розвитку самої корпорації та тих трансформацій, що відбуваються в зовнішньому середовищі її функціонування.

Зазначимо також, що процес формування ефективних умов для розвитку корпорацій є також складовою формування сприятливого інвестиційного клімату в країні. Розвиток корпорацій, як вже зазначалося, є важливим для країни не лише з позиції активного функціонування національної економіки, але і є необхідною компонентою забезпечення національної економічної безпеки. Це обумовлюється тим, що нині саме міжнародні або транснаціональні корпорації формують основу міцного економічного підґрунтя функціонування світової економіки. Використання ними можливості залучення найбільш дешевого капіталу дозволяє забезпечувати максимальну результативність своєї діяльності, що своєю чергою формує необхідний потенціал розвитку світової економіки.

При цьому важливого значення набувають питання і трансформації фінансової архітектури цих суб'єктів господарювання, без чого створити умови для їхнього ефективного фінансового розвитку фактично неможливо. Методологічно важливо зазначити, що саме наявна фінансова архітектура корпорацій певною мірою відображає надійність світової фінансової системи, її спроможність реагування на можливі системні ризики та врахування циклічності економічного розвитку. Саме тому розвиток фінансових відносин корпорацій та держави на паритетних засадах забезпечує їхню економічну та фінансову безпеку, сприяє ефективному використанню наявних ресурсів, дозволяє підвищувати рівень життєзабезпечення суспільства.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Отже, у статті поглиблено теоретичні положення фінансової діяльності корпорацій, що реалізовано через вивчення сутності фінансової архітектури цих суб'єктів господарювання та конкретизації її ролі у забезпеченні їх фінансово-економічної безпеки. Зокрема, конкретизовано, що фінансова архітектура корпорації – динамічна система фінансових відносин, які виникають у межах функціонування об'єднаних, створених на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, сукупність елементів, які пов'язані між собою відповідними ендогенними зв'язками, яка функціонує в результаті впливу зовнішніх та внутрішніх факторів, а метою її діяльності є забезпечення стабільної роботи суб'єктів господарювання в довгостроковій перспективі, підвищення їхньої ринкової вартості та формування умов для зростання ефективності роботи таких суб'єктів. У статті запропоновано авторський підхід до процесу побудови фінансової архітектури корпорацій, який дозволяє враховувати фінансові можливості цих суб'єктів господарювання до здійснення довгострокового розвитку.

Також було встановлено, що обґрунтовано важливість фінансової архітектури корпорацій у процесі забезпечення їх фінансово-економічної безпеки. Зокрема, було виокремлено два концептуальні підходи до розгляду онтологічного зв'язку між цими поняттями. Відповідно, встановлено, що цей зв'язок можна пізнати шляхом виділення двох способів розгляду такої взаємодії: фінансова інфраструктура є інструментом для забезпечення належного рівня фінансової безпеки підприємств; фінансово-економічна безпека є частиною, окремим компонентом системи фінансової архітектури корпорації. У статті обґрунтовується сутність цих типів взаємодії.

Таким чином, проведене дослідження дозволило констатувати важливу роль фінансової архітектури в забезпеченні стабільних умов функціонування корпорацій. Також подальшого вивчення потребують питання теоретичного та методологічного опису впливу окремих компонентів системи фінансової архітектури на процес забезпечення стабільного функціонування корпорацій у довгостроковій перспективі.

Література

1. Господарський кодекс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс. – М. : ЗАО "Олимп-Бизнес", 2008. – 1008 с.
3. Myers S. Financial Architecture / S. Myers // *European Financial Management*. – 1999. – Vol. 5. – Pp. 133-141.
4. Barclay M. J. Financial Architecture: Leverage, Maturity, and Priority / M. J. Barclay, C. W. Smith // *Journal of Applied Corporate Finance*. – 1996. – № 4. – Pp. 4-17.
5. Лактіонова О. А. Кластеризація типів фінансової архітектури суб'єктів господарювання в Україні / О. А. Лактіонова, А. С. Лук'яненко // *Науковий вісник Херсонського державного університету*. – 2014. – № 5, ч. 4. – С. 71-77.
6. Семенюк В. О. Фінансова архітектура як механізм забезпечення ефективності фінансової діяльності корпорації / В. О. Семенюк // *Економіка та держава*. 2015. – № 9. – С. 125-128.
7. Бичкова Н. В. Моделювання впливу фінансової архітектури національних корпорацій на ефективність фінансової діяльності / Н. В. Бичкова, А. Т. Яровий // *Вісник ОНУ ім. Мечникова*. – 2011. – № 20. – С. 14-23.
8. Бичкова Н. В. Вплив фінансової архітектури національних корпорацій на ефективність фінансової діяльності : автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Бичкова Наталія Володимирівна. – К., 2012. – 22 с.
9. Виговська Н. Г. Корпоративний контроль у фінансовій архітектурі суб'єкта господарювання [Електронний ресурс] / Виговська Н. Г., Дячек С. М. Корпоративний // *Ефективна економіка*. – 2019. – № 12. – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2019/10.pdf/.
10. Яременко О. Ф. Класифікація чинників фінансової безпеки промислових підприємств / О. Ф. Яременко // *Наукові записки [Національного університету „Острозька академія”]. Серія „Економіка”*. – 2011. – Вип. 16. – С. 242-247.
11. Реверчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур / Н. Й. Реверчук. – Л. : ЛБІ НБУ, 2004. – 195 с.
12. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью / И. А. Бланк. – К. : Ника центр, Эльга, 2004. – 784 с.
13. Кириченко О. Вплив інфляційних процесів на фінансову безпеку підприємства / О. Кириченко, Ю. Кім // *Економіка та держава*. – 2009. – № 1. – С. 32-36.
14. Демченко І. В. Фінансова безпека суб'єктів господарювання: сутність та умови виникнення / І. В. Демченко // *Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції*. – 2010. – № 1 (6). – С. 35-38.
15. Амосов О. Фінансова безпека підприємства в сучасних економічних умовах: теоретичний аспект / О. Амосов // *Проблеми економіки*. – 2011. – № 4. – С. 76-80.
16. Федішин М. П. Аналітична оцінка фінансової стійкості та стабільності банківської системи України на основі індикаторів / М. П. Федішин, А. В. Жаворонок, Н. О. Ковальчук // *Проблеми системного підходу в економіці*. – 2019. – № 6 (74). – С. 83-88.
17. Механізм формування системи парабанківських посередників на фінансовому ринку в контексті забезпечення економічної безпеки України : монографія / С. М. Шкарлет, О. І. Гонга, В. Г. Маргасова, М. В. Дубина. – Чернігів : ЧНТУ, 2014. – 272 с.
18. Забаштанський М. М. Фінансова архітектура концесійної діяльності / М. М. Забаштанський // *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер: Економічні науки*. – 2014. – Вип. 6 (4). – С. 225-227.
19. Івашковська І. В. Финансовая архитектура компаний. Сравнительные исследования на развитых и развивающихся рынках: монография / І. В. Івашковська, А. Н. Степанова, М. С. Кокорєва. – М. : Инфра-М, 2013. – 238 с.
20. Роговий А. В. Економічна безпека: детермінанти забезпечення в умовах циклічності економіки : монографія / А. В. Роговий. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2017. – 376 с. (

References

1. Hospodarskyi kodeks [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Breily R. Printsipy korporativnykh finansov / R. Breily, S. Maier. – M. : ZAO "Olymp-Byznes", 2008. – 1008 s.
3. Myers S. Financial Architecture / S. Myers // *European Financial Management*. – 1999. – Vol. 5. – Pp. 133-141.
4. Barclay M. J. Financial Architecture: Leverage, Maturity, and Priority / M. J. Barclay, C. W. Smith // *Journal of Applied Corporate Finance*. – 1996. – № 4. – Pp. 4-17.
5. Laktionova O. A. Klasterizatsiia typiv finansovoi arkhitektury subiektiv hospodariuvannia v Ukraini / O. A. Laktionova, A. S. Lukianienko // *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu*. – 2014. – № 5, ch. 4. – S. 71-77.
6. Semeniuk V. O. Finansova arkhitektura yak mekhanizm zabezpechennia efektyvnosti finansovoi diialnosti korporatsii / V. O. Semeniuk // *Ekonomika ta derzhava*. 2015. – № 9. – S. 125-128.

7. Bychkova N. V. Modeliuvannya vplyvu finansovoi arkhitektury natsionalnykh korporatsii na efektyvnist finansovoi diialnosti / N. V. Bychkova, A. T. Yarovi // Visnyk ONU im. Mechnykova. – 2011. – № 20. – S. 14-23.
8. Bychkova N. V. Vplyv finansovoi arkhitektury natsionalnykh korporatsii na efektyvnist finansovoi diialnosti: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: spets. 08.00.08 «Hroshi, finansy i kredyt» / Bychkova Nataliia Volodymyrivna. – K., 2012. – 22 s.
9. Vyhovska N. H. Korporatyvnyi kontrol u finansovii arkhitekturi subiekta hospodariuvannia [Elektronnyi resurs] / Vyhovska N. H., Diachek S. M. Korporatyvnyi // Efektyvna ekonomika. – 2019. – № 12. – Rezhym dostupu: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2019/10.pdf/.
10. Yaremenko O. F. Klasyfikatsiia chynnykh finansovoi bezpeky promyslovykh pidpriemstv / O. F. Yaremenko // Naukovi zapysky [Natsionalnoho universytetu „Ostrozka akademiia”]. Seriia „Ekonomika”. – 2011. – Vyp. 16. – S. 242-247.
11. Reverchuk N. Y. Upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemnytskykh struktur / N. Y. Reverchuk. – L.: LBI NBU, 2004. – 195 s.
12. Blank Y. A. Upravlenie finansovoi bezopasnosti / Y. A. Blank. – K.: Nika tsentr, Elga, 2004. – 784 s.
13. Kyrychenko O. Vplyv inflatsiinykh protsesiv na finansovu bezpeku pidpriemstva / O. Kyrychenko, Yu. Kim // Ekonomika ta derzhava. – 2009. – № 1. – S. 32-36.
14. Demchenko I. V. Finansova bezpeka subiektiv hospodariuvannia: sutnist ta umovy vynyknennia / I. V. Demchenko // Naukovyi visnyk: finansy, banky, investytsii. – 2010. – № 1 (6). – S. 35-38.
15. Amosov O. Finansova bezpeka pidpriemstva v suchasnykh ekonomichnykh umovakh: teoretychnyi aspekt / O. Amosov // Problemy ekonomiky. – 2011. – № 4. – S. 76-80.
16. Fedyshyn M. P. Analitychna otsinka finansovoi stiikosti ta stabilnosti bankivskoi systemy Ukrainy na osnovi indykatyv / M. P. Fedyshyn, A. V. Zhavoronok, N. O. Kovalchuk // Problemy systemnoho pidkhotu v ekonomitsi. – 2019. – № 6 (74). – S. 83-88.
17. Mekhanizm formuvannia systemy parabankivskykh poserednykh na finansovomu rynku v konteksti zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy : monohrafiia / S. M. Shkarlet, O. I. Honta, V. H. Marhasova, M. V. Dubyna. – Chernihiv: ChNTU, 2014. – 272 s.
18. Zabashtanskiy M. M. Finansova arkhitektura kontsesiinoi diialnosti / M. M. Zabashtanskiy // Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ser: Ekonomichni nauky. – 2014. – Vyp. 6 (4). – S. 225-227.
19. Ivashkovska I. V. Finansovaia arkhitektura kompanii. Sravnitelnye issledovaniia na razvitykh i razvivaiushchikhsia rynkakh: monohrafiia / I. V. Ivashkovska, A. N. Stepanova, M. S. Kokorieva. – M.: Infra-M, 2013. – 238 s.
20. Rohovi A. V. Ekonomichna bezpeka: determinanty zabezpechennia v umovakh tsyklichnosti ekonomiky : monohrafiia / A. V. Rohovi. – K.: Vydavnychi dim «Kondor, 2017. – 376 s.

Надійшла / Paper received: 11.10.2020

Надрукована / Paper Printed : 04.01.2021